

We houden je op de hoogte!

In deze bijzondere tijden houden we jou als deelnemer aan het project Spaarbodem graag op de hoogte van ontwikkelingen rond het project. Daarom ontvang je deze nieuwsbrief, met nieuwtjes en wetenswaardigheden vanuit de verschillende themagroepen. We wensen je veel leesplezier!

Goed om te weten: een aantal afspraken voor bedrijfsbodem- en waterplannen (BBWP) is vanwege corona niet doorgegaan. Vooralsnog hopen we dat we de uitvoering van de BBWP's in juni weer kunnen opstarten.

Heb je in de tussentijd vragen? Dan kun je altijd contact opnemen met je studiegroepbegeleider. Wellicht kan er telefonisch al het één en ander worden afgehandeld, en anders is (met inachtneming van alle richtlijnen) een veldbezoek bespreekbaar.

Bedrijfsbodem- en waterplan

Groen de winter door levert bodemwinst op

Deelnemers aan het project Spaarbodem ontvangen standaard een Bedrijfsbodem- en waterplan, afgestemd op hun bedrijf. Voor het opstellen van dergelijke plannen is het belangrijk om de bodem 'in te duiken'. Dat gebeurt veelal aan de hand van het graven van profielkuilen. Op basis van zijn ervaringen hiermee, schetst Jan van Berkum van Aequator Groen & Ruimte wat hij de afgelopen 1,5 maand is tegengekomen op de kleihoudende akkerbouwgronden.

Van Berkum: "De kleihoudende akkerbouwgronden zijn door de afgelopen natte winter 'volgezogen' met vocht, en door het uitblijven van vorst weinig verweerd. Nu het een tijdje niet regent, droogt de bovengrond snel op. Waar een groenbemester of gras groeit, zuigt de beworteling het vocht op. Hierdoor droogt de bovengrond in de bewortelde laag mooi op. De structuur onder deze percelen is beduidend beter dan op gronden die kaal de winter zijn doorgekomen. De uitdaging dit voorjaar was om deze groene percelen nog om te krijgen. De ervaring is veelal dat dit door de mooie structuur goed gaat, zeker op gronden die lichter zijn (30-35% afslibbaar)."

"Op niet-begroeid bouwland zit een 'slempkorst', waardoor opdrogen heel moeilijk gaat," vervolgt Van Berkum. "De grond eronder is nog heel zacht. Op de 'ploegzool' is de grond vaak nog week. De bovengrond te snel bewerken geeft een zaaibed met een slechte kluitige structuur. Het advies is dan ook om te wachten en de grond eerst te bekijken met een schep. En voorafgaand aan het bewerken zonodig beregenen."

"Het bovenstaande toont de 'winst' van het drooggroeien op de actuele bodemstructuur, wat het belang van groen de winter door nog eens duidelijk onderstreept," aldus Van Berkum.

Themagroep Organische stof

Verzorging organische stof is een investering in je grond

De themagroep Organische stof is op 5 maart met zeven telers bijeengekomen. Iedereen is ervan overtuigd dat de organische stof verzorgd dient te worden en dat zowel opbouw als interen lange termijn processen zijn. Dat was ook de boodschap van de presentatie van Geert-Jan van der Burgt (Van der Burgt Agrarische Diensten): beschouw het als een investering in je grond.

Van der Burgt gaf duidelijk aan dat het hierbij niet alleen om kwantiteit gaat. Ook kwaliteit is van belang, in praktische zin (vervuiling van compost met glas, plastic, onkruid) en in procesmatige zin (C/N verhouding, verteerbaarheid).

“Compost werkt heel anders dan de organische stof uit een groenbemester,” aldus Van der Burgt. “Hoewel onderzoek op proefbedrijf Vredepeel heeft aangetoond dat organische stof aanvoer tot een hoger saldo leidt op bouwplanniveau, kan dat niet zomaar in algemene zin vertaald worden. Ter illustratie: de saldowinst zat hem daar vooral in de teelt van prei, en niet of nauwelijks in de andere gewassen.” In de groep werd ingebracht dat een onevenwichtige of overmatige aanvoer ook kan leiden tot problemen, zoals verkleving van de grond door een overmaat aan wormen.

Demo organische stof toevoer

Op proefbedrijf Kollumerwaard is een Bio akkerbouwperceel ingericht als demo organische stof toevoer. Er komen vijf verschillende behandelingen:

1. Standaard bemesting: normale bemesting (meestal geitenmest), geen compost of bokashi
2. Standaard bemesting + jaarlijks 30 ton rijpe groencompost gedurende vijf jaar. In 2019 eerste gift, onlangs 2e gift (foto)
3. Standaard bemesting + eenmalig 120 ton compost, in april 2020 toegediend
4. Standaard bemesting + bokashi zonder toevoegingen 20 ton/ha in april 2020 toegediend
5. Standaard bemesting + bokashi met toevoegingen 20 ton/ha in april 2020 toegediend

Er wordt nog gekeken of de bokashi giften de komende jaren herhaald zullen worden. Zodra de analysedata bekend zijn wordt dit gedeeld.

Compost inladen in mestverspreider

Bokashi uitgepakt

Themagroep Jaarrond groen/bouwplan

Een ronde door het Hogeland

Iedereen is druk met de voorjaarswerkzaamheden op het land. De meeste telers zijn de aardappelen aan het poten. Vanuit Spaarbodem zijn eind januari en begin februari de percelen van de deelnemers beoordeeld. Dat de percelen nat waren is natuurlijk niet vreemd, aangezien we behoorlijke neerslaghoeveelheden te verwerken hadden. Hoe dit water door de bodem wordt afgevoerd en opgeslagen, dat verschilt per perceel. Wat viel op bij de bodembeoordelingen?

De percelen waar nog een groenbemester op stond waren over het algemeen 'droger'. Het water kon zich beter verdelen door de bouwvoor. Hierdoor werd ophoping van water voorkomen. De lichte zavelgronden hebben de neiging om snel 'in elkaar te zakken'. Als in de herfst de grond (te intensief) bewerkt is, neemt de waterdoorlatendheid van de bovenlaag af. Gevolg is dat de grond langer nat blijft.

Anna Zwijnenburg (Van Tafel tot Kavel): "De vraag is natuurlijk, wat te doen als de groenbemester in het voorjaar nog staat? Ook dat is een zoektocht. Klepelen en daarna een sneleg, klepelen + rotorkoepel, ondiep ploegen, de combinaties zijn op veel manieren te maken. Een andere manier van zaaien, zoals suikerbieten zaaien met een zaaimachine met schijven, is ook een goede optie om goed te zaaien tussen de resten van de groenbemester. Er is dus niet één manier die bij iedereen tot een goed resultaat leidt!"

Belangrijk is dat elke teler een manier vindt die bij zijn/haar bedrijfsvoering past, aldus Anna. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- Ontwatering is op deze lichte zavelgronden cruciaal. Zorg voor goed werkende drainage en laat groenbemers hun 'ontwaterende' werking doen;
- Pas met ploegen op dat er geen grote hoeveelheid organisch materiaal in de voor komt te liggen (inkuil-effect);
- Let op de bandenspanning in het voorjaar, ook al rijdt u met dubbellucht.

In het kader van het project Spaarbodem is op 17 april weer een aantal percelen bezocht om te kijken hoe de bodemconditie op dit moment is. Er zijn goede resultaten gezien en soms een aandachtspunt. Een korte impressie:

Voor het geofefende oog: Een bietenzaadje ligt gekiemd op de vochtige ondergrond. Gezaaid met een schijvenzaaimachine.

Een verslempst stuk grond waardoor het wintergraan niet opgekomen is. De grond is hier nog steeds vochtig en kneedbaar in de hand. Voor nu nog geen goede omstandigheden om te bewerken voor het zaaien van zomergraan.

Steek grond genomen tussen de ruggen van de pas gepote aardappelen. Tot 20 cm diepte prachtige rulle grond met oude wortels van de groenbemester. Net enkele dagen geleden ondiep geploegd en de aardappels gepoot in de vochtige grond.

Project Spaarbodem heeft nog plaatsen beschikbaar Geïnteresseerde akkerbouwers welkom!

In een aantal Spaarbodem-themagroepen zijn nog plaatsen beschikbaar. Ken je collega-akkerbouwers in het beheergebied van waterschap Noorderzijlvest die geïnteresseerd zijn in de verbetering van hun bodem? Dan kunnen zij zich aanmelden bij projectleiders Jakoba Stephanus, telefoon 06-52481993, e-mail jakoba.stephanus-oosterhuis@kadaster.nl of Ankie de Jong, e-mail adjong@projectenltonoord.nl.

Of verwijst hen voor meer informatie naar www.projectenltonoord.nl/spaarbodem.

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

Het project Spaarbodem maakt deel uit van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). In het kader van DAW werken LTO Noord, waterschappen en andere partners nauw samen aan de verbetering van de waterkwaliteit en de waterhuishouding in Nederland. Spaarbodem wordt gefinancierd door de Provincie Groningen, Waterschap Noorderzijlvest en DAW.

**provincie
groningen**

Waterschap NOORDERZIJLVEST

**Deltaplan
Agrarisch
Waterbeheer**

